

10 Şubat 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **3697**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-587)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 18.12.2015 tarihli ve 43452547-120.07-8213 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Mazlum NURLU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/587 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-587 Esas numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular 1, 2, 3, 4:

Manisa ili Köprübaşı ilçesine yaklaşık 800 metre mesafede bulunan bölgenin, jeolojik olarak uranyum maden yatağı olduğu ve bu bölgede 1974-1982 yılları arasında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından cevherden uranyum ayırıştırma metodu geliştirmeye yönelik deneme amaçlı uranyum madenciliği faaliyetleri gerçekleştirildiği bilinmektedir.

Uranyum cevher alanlarından ve işletme tesisinden, dünya genelinde izin verilen yıllık radyasyon değerinin tam 140 katı radyasyon ölçümü yapıldığı iddialarına karşılık bu güne kadar ilgili kurum ve kuruluşlardan tatmin edici bir açıklama gelmemiştir.

2014 Ocak ayında konunun Meclis gündemine gelmesinin ardından Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan (TAEK) yapılan açıklamada;

Yüzeyden 1 metre yükseklikte yapılan ölçümlerin sonucunda;
Manisa İl Merkezinde Manisa İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü önünde 45 nSv/saat,
Köprübaşı İlçe Merkezinde 45 nSv/saat,
Köprübaşı Kasar Köyünde bulunan sektörde 70 nSv/saatten başlayarak uranyum cevherinin yüzeye çıktığı bazı bölgelerde 500 nSv/saat radyasyon seviyesi ölçüldüğü belirtilmiştir.

Maden alanındaki radyasyon seviyesinin yüksek olduğu kabul edilmesine karşın, dünyada çeşitli ülkelerde doğal jeolojik özelliklerden dolayı Köprübaşı İlçesinde ölçülen değerlerden çok daha yüksek doğal radyasyon seviyelerine sahip bölgeler bulunmaktadır denilerek konu önemsiz gibi gösterilmeye çalışılmış ve daha tehlikeli olan uranyum kimyasal zehirliliğinden hiç bahsedilmemiştir.

Ayrıca daha önce bölgede inceleme yapan bilim insanlarının raporlarına göre; alanda Gama ışınları ölçtüklerini, Köprübaşı ilçemize su sağlayan kuyulardan birisinde uranyum kirliliğine rastlandığı rapor edilmiştir.

Radyoaktif kirlilikle ilgili daha önce verilen diğer raporlarda madenin çevresinde bulunan su kuyularından alınan numunelerde suların sarı bir renkte olduğu, yöredeki uranyumun sulara karışarak bu rengi verdiği belirtilmektedir. Yer altı, yer üstü suları ile birlikte bu kirliliğin yıllarca Demirköprü barajına ve Gediz Nehri'ne karıştığı, sularla ve rüzgârla çevreye yayıldığı ifade edilen raporda bölgede değişik yerlerde uranyum cevherleşmeleri olduğu buralarda bulunan bazı köylerin kaldırılması gerektiği ifade edilmiştir. Bunlara göre;

- Köprübaşı ilçemiz sınırları içerisinde bulunan Uranyum cevher alanları çevresindeki su kaynaklarında ve toprak ve bitkilerde belirlenen uranyum kimyasal kirliliği var mıdır?
- TAEK tarafından tespit edilen ve ortalama seviyeden yüksek çıkan bölgedeki radyasyon seviyesinin, insan, hayvan ve bitkiler için zararları nedir?
- Köprübaşı ilçemizde yüksek radyasyonla ilgili bu güne kadar neden bir önlem alınmamıştır?
- Bu zararların etkilerini azaltmak için hangi tedbirler alınacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Manisa ili Köprübaşı ilçesinde bulunan uranyum maden yatağına bağlı olabilecek radyolojik kirliliğin tespitine ilişkin olarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından yapılan çalışmalar basın açıklamaları yoluyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

<http://www.taek.gov.tr/basin-aciklamalari/339-2014/1187-basin-aciklamasi-1-2014-koprubasi-manisa.html>

<http://www.taek.gov.tr/basin-aciklamalari/339-2014/1227-basin-aciklamasi-02-2014.html>

<http://www.taek.gov.tr/basin-aciklamalari/339-2014/1258-basin-aciklamasi-04-2014-koprubasi-manisa-3.html>

Söz konusu basın açıklamalarında da belirtildiği üzere 24.01.2014 tarihinde bölgede yapılan incelemeler sırasında çevre numuneleri alınmış ve TAEK'e bağlı Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi laboratuvarlarında yapılan radyoaktivite analiz sonuçlarına göre bölgeden alınan su numunelerinin radyoaktivite değerleri, WHO tarafından içme suları için tavsiye edilen izleme değerlerinin altındadır. İzleme değerlerinin altında radyoaktiviteye sahip bu sular radyoaktivite açısından Sağlık Bakanlığı'nın İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliği'nde belirlenen standartları da karşılamaktadır.

Bitki numunelerinin analiz sonuçları Birleşmiş Milletler Atomik Radyasyonun Etkileri Bilimsel Komitesi Raporunda verilen, dünyadaki diğer ülkelerde yapraklı bitkilerde gözlenen U-238 aktivite değerleri aralığındadır. Bu bitkilerin tüketilmesinin kısıtlanmasını gerektirecek bir durum söz konusu değildir.

27 Şubat 2014 tarihinde Manisa ili Köprübaşı ilçesine bir Radyasyon Erken Uyarı Sistemi (RESA) istasyonu kurulmuş ve bu istasyondan alınan veriler TAEK internet sayfasından yayınlanmaya başlanmıştır. (http://www.taek.gov.tr/uygulama/resa_doiz/tum_iller.php) Görüleceği üzere ilçedeki doğal radyasyon seviyesi ülkemizdeki diğer şehirlerde ölçülen seviyelerdedir.

Konu TAEK tarafından hassasiyetle takip edilmekte olup, bugüne kadar bölgede yapılan çalışmalarda herhangi bir anomali gözlenmemiştir. Çalışmalar sonucunda elde edilecek güncel bilgiler kamuoyu ile paylaşılacaktır.